

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1000 София, бул. "Княз Александър Дондуков" № 52 Телефон: 0700 18 700 Факс: (02) 9859 3099

Изх. №/.....

ДО

48-00-1115/20.01.2022 г.

Г-ЖА ДЕТЕЛИНА ПАВЛОВА
УПЪЛНОМОЩЕНО ЛИЦЕ НА
ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ,
РЕГИСТРИРАН ПО
ЧЛ. 151 И СЛ. ОТ ИЗБОРНИЯ
КОДЕКС

ул. „Екзарх Йосиф“ № 37

София 1000

ЕЛ. АДРЕС: press.contact@gerdjikov-for-president.net

КОПИЕ: **Г-Н ЦВЕТАН ЦВЕТКОВ**
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СМЕТНАТА
ПАЛАТА

На № 48-00-1115 от 04.11.2021 г.

ЕЛ. АДРЕС: president@bulnao.government.bg

Относно: данъчноправен статут на Инициативния комитет, регистриран по реда на чл. 151 и следващите от *Изборния кодекс* (ИК), и облагане на паричните дарения.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПАВЛОВА,

В Централно управление на Националната агенция по приходите (НАП) е постъпило запитване, заведено с вх. № ЕП-50-01-10 от 04.11.2021 г., от Инициативен комитет, регистриран по реда на чл. 151 и сл. от ИК, за издигане на независими кандидати за президент и вицепрезидент на Република България, препратено от г-н Цветан Цветков - председател на Сметната палата, за становище по компетентност на част от поставените въпроси.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

В контекста на функциите и правомощията си НАП разполага с компетентност за изразяване на становище по следните въпроси:

1. Следва ли да се счита за данъчно задължен субект, по смисъла на чл. 14 и сл. от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) Инициативният комитет, регистриран по реда на чл. 151 и сл. от ИК за издигане на независими кандидати за президент и вицепрезидент след като паричните дарения постъпват по особена банкова сметка с титуляр физическото лице, председател на инициативния комитет?

2. В такъв случай дължи ли се данък при придобиване на дарение на основание раздел III от Закона за местните данъци и такси, доколкото даренията, постъпващи по сметката на физическото лице, отговорно по чл. 164 от ИК, са целеви, законово установени и се разходват целево – единствено във връзка с предизборната кампания на кандидатите, издигнати от инициативния комитет?

3. Допустимо ли е предоставянето на платени услуги чрез личен труд от страна на физически лица в полза инициативен комитет, регистриран по реда на чл. 151 и сл. от ИК кодекс за издигане на независими кандидати за президент и вицепрезидент, като в този случай следва ли да бъдат начислявани данъци и осигуровки и от кого?

С оглед поставените въпроси, изразявам следното общо становище:

Инициативният комитет, чието формиране се допуска от ИК, се създава от граждани с избирателни права за издигане на независим кандидат при избори за президент и вицепрезидент на републиката, за народни представители, за общински съветници и за кметове, и за членове на Европейския парламент от Република България. Инициативният комитет е структура, която се създава еднократно и по повод на точно определен вид и конкретен като дата на провеждане избор. Инициативният комитет не е самостоятелен правен субект. Но и без да е самостоятелен правен субект инициативният комитет става страна по различни правоотношения – административни, финансови, гражданскоправни, които са напр. правоотношения, свързани с това да бъде вписан в нарочен регистър, да си избере лице, което да го представлява, както и да открие банкова сметка, която да е на името на това лице и която да обслужва само предизборната кампания, да се финансира със средства на членовете на инициативния комитет, средства от дарения от физически лица, да сключва договори с доставчици на медийни услуги и

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

социологически агенции, да определя лица, които да отговарят за приходите, разходите и счетоводната отчетност на инициативния комитет и др. В контекста на тези правоотношения, инициативният комитет се явява задължено лице, въз основа на уредбата в съответния нормативен акт, относим към конкретното правоотношение, съответно по отношение на друго правоотношения няма това качество, отново с оглед на разпоредбите в законодателството, свързано с него.

На основание чл. 162, ал. 3, т. 3 от ИК инициативен комитет, регистрирал кандидат, може да финансира предизборната си кампания с дарения от физически лица, направени на лицето (лицата), определено да отговаря за приходите, разходите и счетоводната отчетност, свързана с предизборната кампания.

Данъчното третиране на имуществата, придобити по дарение, е регламентирано в **Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ)**. По силата на чл. 44, ал. 1 от закона обект на облагане с данък са имуществата, придобити по дарение, както и недвижимите имоти, ограничените вещни права върху тях и моторните превозни средства, придобити по възмезден начин. По смисъла на същата разпоредба паричните суми безспорно представляват имуществата, които подлежат на облагане с данък.

В приложимата редакция на чл. 48, ал. 1 от ЗМДТ са изброени хипотезите на освобождаване от данък. Доколкото в настоящия случай инициативният комитет, като организационно обособяване на избиратели за издигане на независим кандидат, няма правосубектност, същият не попада в обхвата на изброените в чл. 48, ал. 1 от ЗМДТ хипотези, поради което считам, че преференциите на разпоредбата не могат да бъдат приложени и данък за получените дарения се дължи. Същото се отнася и за физическите лица, включени в инициативния комитет, които в случая имат качеството на данъчно-задължени лица.

При дарения на движими вещи данъкът се заплаща в общината по постоянния адрес, съответно седалището на данъчно задълженото лице (чл. 49, ал. 1 от ЗМДТ).

По силата на чл. 49, ал. 3 от ЗМДТ при безвъзмездно придобиване на имуществата, каквито са даренията, с изключение на случаите по ал. 2, лицата, получили имущество, подават декларация за облагането му с данък и заплащат данъка в двумесечен срок от получаването му. Декларацията се подава по образец, одобрен от министъра на финансите. Настоящият образец позволява декларирането с една декларация на повече от едно дарение, като всяко едно от тях е индивидуализирано по вид, количество, обща

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

стойност, дата на придобиване, начин на придобиване, дължима част от данъка или основания за освобождаване.

Декларация не се подава само в случаите по чл. 44, ал. 5 и 6 и чл. 48, ал. 1, т. 5, 6, 8 и 9, както и за получени и предоставени дарения от юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, които хипотези не са относими към настоящия случай.

По отношение на въпроса относно предоставянето на платени услуги чрез личен труд от страна физически лица, в полза на инициативния комитет, образуван по реда на чл. 151 и сл. от ИК, следва да се има предвид, че допустимостта за създаване на такива правоотношения е извън компетенциите на НАП. В тази връзка, в случай на сключване на такива договорености, данъчното и осигурителното третиране на изплащаните възнаграждения, би било следното:

1. Относно задължителните осигурителни вноски

Обществените отношения, свързани с държавното обществено осигуряване (ДОО) и допълнителното задължително пенсионно осигуряване, са уредени с *Кодекса за социално осигуряване* (чл. 1, т. 1 и т. 2, буква „а“ от КСО). В същия нормативен акт е дадено легално определение на понятието „осигурено лице“ и „осигурител“ и се регламентират кръговете осигурени лица, обхванати от системата на социално осигуряване в Република България.

Дефиниция на „осигурено лице“ за целите на ДОО е въведена с § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на КСО. Осигурено лице е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1 от КСО и за което са внесени или дължими осигурителни вноски.

От дефиницията се извличат разпоредбите от КСО, определящи задължителните условия, които трябва да са налице, за да се счита едно лице за осигурено за целите на ДОО:

- извършване на трудова дейност;
- внесени или дължими осигурителни вноски;
- наличие на правна норма.

Изброените задължителни условия и съответстващите им разпоредби от КСО се разглеждат комплексно и взаимосвързано.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

Упражняването на трудовата дейност по смисъла на КСО е основна предпоставка за осигуряването. Съгласно чл. 10 от КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 от кодекса и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ.

С материалноправната разпоредба на чл. 4, ал. 3, т. 5 и т. 6 от КСО в кръга на задължително осигурените лица за инвалидност поради общо заболяване за старост и за смърт са включени лицата, които полагат труд без трудово правоотношение, когато:

- получават месечно възнаграждение, равно или над една минимална работна заплата, след намаляването му с разходите за дейността, ако не са осигурени на друго основание през съответния месец или
- са осигурени на друго основание през съответния месец, независимо от размера на полученото възнаграждение.

Осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд (ДЗПО в УПФ) се внасят върху доходите, върху които се дължат вноски за държавното обществено осигуряване (чл. 157 от КСО).

Съгласно чл. 6, ал. 4 от КСО възнаграждението за лицата по чл. 4, ал. 3, т. 5 и 6, върху което се дължат осигурителни вноски, се определя след намаляването му с разходите за дейността, определени по реда на **Закона за данъците върху доходите на физическите лица** (ЗДДФЛ). Осигурителните вноски се внасят от осигурителя до 25-о число на месеца, следващ месеца на изплащане на възнаграждението.

При изплащане на възнаграждение на тези лица здравноосигурителни вноски се дължат в съответствие с разпоредбите на чл. 40, ал. 1, т. 3 от **Закона за здравно осигуряване** (ЗЗО) и се внасят от възложителя до 25-о число на месеца, следващ месеца на изплащане на възнаграждението.

В хипотезата на чл. 40, ал. 5 от ЗЗО здравноосигурителни вноски не се дължат от възложителя.

Задължителните осигурителни вноски за лицата, упражняващи дейност без трудови правоотношения, се внасят от възложителите (основание чл. 7, ал. 6, чл. 158, ал. 2 от КСО и чл. 40, ал. 1, т. 3, буква „в“ от ЗЗО).

Следва да се има предвид, че задължителни осигурителни вноски не се внасят от възложителя на работата и не се удържат от възнаграждението му, когато се изплаща на самоосигуряващите се лица (основание чл. 11, ал. 1 **от Наредба за обществено**

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица). Самоосигуряващите се лица внасят осигурителни вноски върху това възнаграждение по реда на чл. 6, ал. 9 от КСО, независимо от дейността, за която са регистрирани. Сборът от доходите, върху които се дължат осигурителни вноски, не може да бъде по-малък от минималния месечен размер на осигурителния доход, определен по чл. 6, ал. 2, т. 2 от КСО.

Съгласно чл. 5, ал. 1 от КСО осигурител е всяко физическо лице, юридическо лице или неперсонифицирано дружество, както и други организации, които имат задължение по закон да внасят осигурителни вноски за други физически лица.

На основание §1, т. 15 от ЗЗО осигуряващ е физическо или юридическо лице, което плаща изцяло или частично здравноосигурителна вноска или премия за трето лице.

Освен внасянето на задължителните осигурителни вноски, на основание чл. 5, ал. 4, т. 1 и 2 от КСО осигурителят/осигуряващият има задължението периодично да представя данни в НАП с декларации образец № 1 „Данни за осигуреното лице“ и № 6 „Данни за дължими вноски и данък по ЗДДФЛ“ - приложения № 1 и 4 към чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от *Наредба № Н-13 от 17 декември 2019 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица* (Наредба № Н-13/2019 г.).

Предвид изложеното, инициативният комитет е осигурител/осигуряващ за лицата, полагащи труд без трудово правоотношение, за които следва да внася осигурителни вноски. В качеството си на такъв също така има задължение и да подава данни по реда на Наредба № Н-13/2019 г. За да изпълни тези задължения, същият следва да се регистрира като осигурител в регистър БУЛСТАТ на Агенцията по вписванията - чл. 3, ал. 1, т. 7 от *Закона за регистър БУЛСТАТ* (ЗРБ), която му определя уникален единен идентификационен код (ЕИК). Съгласно чл. 32, ал. 1 от ЗРБ Агенцията по вписванията осигурява автоматизирано подаване на информация за вписване в регистър БУЛСТАТ на данни към информационната система на НАП. На основание чл. 80, ал. 1 от *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс* (ДОПК) НАП създава и поддържа регистър и база данни за задължените лица. При внасянето на задължителните осигурителни вноски по съответната сметка на компетентната териториална дирекция на НАП и подаването на

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

данни по реда на Наредба № Н-13/2019 г. Инициативният комитет се идентифицира чрез ЕИК по БУЛСТАТ.

2. Относно удържане и внасяне на данък по ЗДФЛ:

Съгласно чл. 43, ал. 1 от ЗДФЛ лице, придобило доход от стопанска дейност по чл. 29 (в т.ч. и доходи по извънтрудови правоотношения), дължи авансово данък върху разликата между облагаемия доход и вноските, които самоосигуряващото се лице е задължено да прави за своя сметка за месеците на тримесечието, през което е придобит облагаемият доход, а ако лицето не е самоосигуряващо се - между облагаемия доход и удържаните задължителни осигурителни вноски.

На основание чл. 43, ал. 4 от ЗДФЛ, когато платец на дохода от стопанска дейност е предприятие или самоосигуряващо се лице, размерът на данъка се определя и данъкът се удържа от платца на дохода при изплащането му. По отношение на понятието „предприятие“, за целите на ЗДФЛ, в § 1, т. 33 от допълнителните разпоредби на закона е направена препратка към *Закона за счетоводството* (ЗСч).

Съгласно чл. 2 от ЗСч за целите на този закон предприятия са:

- търговците по смисъла на *Търговския закон* (ТЗ), включително клоновете на чуждестранните търговци;
- местните юридически лица, които не са търговци;
- бюджетните предприятия;
- консорциумите по смисъла на ТЗ, дружествата по *Закона за задълженията и договорите*, съвместните предприятия и други обединения, базирани на договорни отношения, по които страните имат права върху нетните активи;
- осигурителните каси по чл. 8 от КСО;
- търговските представителства;
- чуждестранните юридически лица, които осъществяват стопанска дейност в Република България чрез място на стопанска дейност, с изключение на случаите, когато стопанската дейност се осъществява от чуждестранно лице от държава - членка на Европейския съюз, или от друга държава - страна по *Споразумението за Европейското икономическо пространство*, единствено при условията на свободно предоставяне на услуги.

Доколкото инициативният комитет, образуван от физически лица за издигането на независим кандидат, не попада в обхвата на понятието „предприятие“ – за него не

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

възниква задължение да удържа данък по реда на чл. 43 от ЗДДФЛ. В тези случаи, на основание чл. 43, ал. 6 от ЗДДФЛ, размерът на данъка се определя и данъкът се внася от лицето, придобило дохода.

 Recoverable Signature

X ГА

ГЕОРГИ АРНАУДОВ
ЗАМ. ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАП
Signed by: Georgi Zhivkov Arnaudov